

ת"פ 37665/05/14 - מדינת ישראל נגד שמעון גפסו

בית המשפט המחוזי בחיפה

23 מרץ 2015

ת"פ 37665-05-14 מדינת ישראל נ' גפסו

בפני כב' השופטת דיאנה סלע

המאשימה מדינת ישראל

- נ ג ד -

הנאשם שמעון גפסו

נוכחים:

ב"כ המאשימה: עו"ד רז ולטר

ב"כ הנאשם: עו"ד גב' פנינית ינאי

הנאשם בעצמו

החלטה

בפני בקשתו של הנאשם להורות על ביטול כתב האישום שהוגש נגדו מחמת פגמים שנפלו בהליך הגשתו ובצורתו של כתב האישום, כפי שיפורט להלן.

1. תמצית העובדות הצריכות לענייננו

א. נגד הנאשם, אשר כיהן במועדים הרלוונטיים כראש העיר נצרת עלית, הוגשו לבית המשפט המחוזי שני כתבי אישום; הראשון מיום 18/6/13, מייחס לנאשם עבירה של לקיחת שוחד ונידון בפני כב' הש' גרשון (להלן: כתב האישום הראשון), והשני מיום 21/5/14 (נשוא בקשה זו), מייחס לנאשם עבירות של לקיחת שוחד, התנאת שוחד והפרת אמונים.

הנאשם הושעה מתפקידו כראש העיר, עקב כתב האישום הראשון. זאת, על פי החלטה מיום 5/3/14, של ועדה לבחינת השעייתם של ראשי רשויות בשל הגשת כתב אישום. (להחלטת ההשעיה קדמו החלטות של מועצת העיר נצרת, עתירות לבג"ץ והחלטות שונות אשר אל חלקן אתייחס בהמשך).

ב. הנאשם נחקר לראשונה ביום 27/10/12, כאשר מלכתחילה התמקדה החקירה בחשדות שונים מאלה שהולידו את כתב האישום דנן, כפי שיפורט להלן. ביום 18/6/13 הודיעה המאשימה לב"כ הנאשם באותה עת, עו"ד אברהם שי (להלן: עו"ד שי), כי על בסיס חומר הראיות שנאסף, הוחלט כי יש מקום להגשת כתב אישום נגד הנאשם, בעבירות של לקיחת שוחד, מרמה והפרת אמונים "וכן שוחד בחירות בהבטחת עבודה לפעילים". ניתנה לו הזדמנות לפנות לפרקליט המדינה בבקשה להשמיע טענותיו. בנספח החשדות אשר צורף למכתב זה (להלן: נספח החשדות), צוין כי לנאשם מיוחסות העבירות המצוינות לעיל בקשר לקבלת שוחד

עמוד 1

ממנהל שוק "רמלה לוד" ומר ישראל רביב (להלן: פרשת השוק), וכן עבירת שוחד בחירות שעניינה בהבטחה שנתן לשני פעילים שעבדו עבורו במערכת הבחירות בשנת '08- שמעון אוהיון וישראל ז'נו (להלן: אוהיון וז'נו, בהתאמה)- כי יעסיקם בעירייה אם ייבחר (הפרשה נשוא כתב האישום דידן (להלן: פרשת הפעילים).

באותו יום (18/6/13), הודיעה המאשימה לב"כ הנאשם במכתב נוסף כי בכוונתה להגיש כתב אישום נגדו, בטענה שהנאשם נמנע לפרסם נספח להסכם קואליציוני. (להלן: פרשת ההסכם הקואליציוני).

ג. במכתב נוסף מיום 12/8/13 הודיעה המאשימה לעו"ד רועי בלכר, אשר החליף את עו"ד שי (להלן: עו"ד בלכר), כי על אף שביום 18/6/13 הודיעה לעו"ד שי על כוונתה להעמיד את הנאשם לדין "**בתיקי פמ"צ 4764/10 (עניין ההסכם הקואליציוני) ובתיק פמ"צ 624/11 (פרשת השוק, כמפורט בנספח החשדות), ועל אף האפשרות שניתנה לו לטעון שיש להמנע מכך בטיעונים בכתב תוך 30 יום (הנושא ההסכם הקואליציוני) או בעל פה (בקשר לשוק)"**, נמנע הנאשם להגיש טיעוניו בכתב או להגיש בקשה כלשהי בנושא (פרט לבקשה לצילום חומר לענין פרשת ההסכם הקואליציוני), ואף לא פעל לתאם שימוע בעל פה "**בכל הנוגע לפרשת השוק**". לפיכך, חזרה והודיעה על כוונתה להעמיד את הנאשם לדין כמפורט במכתבה הקודם מיום 18/6/13, אלא אם כן יבחר להגיש טיעוניו בכתב לגבי פרשת ההסכם הקואליציוני, או בעל פה לגבי פרשת השוק בפני פרקליט המדינה עד ליום 10/9/13.

אין חולק כי גם לאחר הודעה זו, אשר הועברה גם לידיו של הנאשם עצמו, לא פנה הנאשם למיצוי זכותו לשימוע בין בכתב ובין בעל פה, עד סוף חודש ספטמבר '13.

ד. ביום 2/10/13, לבקשתה של עו"ד פנינת ינאי, אשר החליפה את עו"ד בלכר (להלן: עו"ד ינאי), התקיימה פגישה עם פרקליט המדינה, במסגרתה ביקשה ב"כ הנאשם לערוך לנאשם שימוע תוך הסכמה כי יערך בתוך שבוע, בטענה כי יש ברשותה ראיה פוטנציאלית חשובה העשויה להשפיע על החשדות נגדו.

ה. ביום 9/10/13 נערך לנאשם שימוע בעל פה בפני פרקליט המדינה ופרקליטים נוספים, אשר נמשך על פני כארבע וחצי שעות, והופסק בשעה 22:30 מחמת התארכותו. במסגרת השימוע טענה ב"כ הנאשם בקשר לפרשת השוק בלבד, ואין חולק כי לא העלתה טענה כלשהי ביחס לחשדות הנוגעים לפרשת הפעילים, ואף לא נתבקשה התייחסותה לגביה.

ו. ביום 9/1/14 פנתה עו"ד ינאי לפרקליט המדינה בכתב, בטענה כי נודע לה **מהתקשורת על כוונה להגיש נגד הנאשם כתב אישום בנושא שוחד הבחירות לפעילים**, כי מעולם לא התקיים שימוע לגבי חשדות אלו, וכי השימוע בעל פה שהתקיים בפניו נגע לפרשת השוק בלבד. לאחר התכתבויות בנושא, איפשר פרקליט המדינה ביום 24/1/14 לנאשם להעלות טיעוניו בכתב בענין פרשת הפעילים עד יום 2/2/14. מועד זה הוארך לבקשתה של ב"כ הנאשם, וטענותיה בכתב ביחס לפרשת הפעילים הוגשו ביום 20/3/14.

ז. בסופו של דבר הוגש כאמור כתב האישום דידן ביום 21/5/14. באותו מועד הודיעה המאשימה לב"כ הנאשם

הן על הגשתו של כתב האישום, והן על החלטתה לסגור את תיק החקירה ביחס להסכם הקואליציוני. כן הודיעה המאשימה ביום 29/10/14, כי הוחלט שלא להגיש כתב אישום נגד הנאשם ונגד גב' משי סינאני בכל הנוגע לעבירות הנוגעות לשוק רמלה לוד ומר ישראל רביב (פרשת השוק), מחוסר ראיות מספיקות.

ח. ביום 17/6/14 הגישה ב"כ הנאשם עתירה לבג"ץ לבטל את כתב האישום בגין פרשת הפעילים מחמת פגמים שנפלו לטענתה בהגשתו, כשבבסיסה טענה לפיה חומר הראיות שהביא להעמדת הנאשם לדין אינו מגלה סיכוי סביר להרשעה, וכן טענות ביחס להפרת זכותו לשימוע בטרם הוגש נגדו כתב האישום. בפסק דין מיום 28/10/14 דחה בג"ץ את עתירתו של הנאשם על הסף, בקובעו כי המסגרת המתאימה לדיון בטענותיו בקשר לדיון הראיות ולפגמים בחקירה הינה בגדר ההליך הפלילי. אשר לשימוע נקבע - אגב הדיון בטענת הנאשם כי ההחלטה להעמידו לדין לא נתקבלה לאחר בחינה זהירה ומעמיקה- כדלהלן:

"... בקשת העותר לקיים שימוע לאחר המועד שנקבע לכך התקבלה; למעשה, התקיימו בעניינו שני שימועים, שאחד מהם נערך כדי לאפשר לו לשטוח את טענותיו בעניין החשדות לשוחד בחירות למרות שהיו חלק מנספח החשדות לגביו התקיים שימוע קודם - הכל כדי לוודא שטענותיו יישמעו ושהחלטה להעמידו לדין תתקבל על סמך תשתית עובדתית הולמת" (בג"ץ 4291/14 גפסו נ' פרקליטות מחוז צפון, מפי כב' הש' פוגלמן (להלן: בג"ץ גפסו)).

ט. במועד שנקבע להקראת כתב האישום עתרה המאשימה כאמור לביטולו והצדדים הציגו בפני טענותיהם המקדמיות באריכות רבה על פני שלוש ישיבות ממושכות, והגישו מסמכים רבים לתמיכה בטענותיהם.

להלן יובאו טיעוני הצדדים בתמצית.

2. תמצית טיעוני ההגנה

בקשת ההגנה נשענת על שלוש טענות מרכזיות, המצדיקות לשיטתה את ביטולו של כתב האישום: הפרת זכותו לשימוע בטרם הוגש נגדו כתב האישום בתיק זה, הגנה מן הצדק מחמת אכיפה בררנית, וכלליותו של כתב האישום.

א. נושא השימוע

לטענת ההגנה, לא נערך לנאשם שימוע מלא בעל פה, בשונה משימוע הנערך בפועל דרך קבע לראשי רשויות אחרים, וכי מדובר בהתנהלות מפלה ופוגענית כלפיו.

ב"כ הנאשם הרחיבה טענותיה אודות התנהלותה של המאשימה עובר לעריכת השימוע בעל פה, לרבות מסירת הודעה אודות הכוונה להגיש כתבי האישום נגדו במהלך תקופת הפגרה וחגי ישראל, הצבת סד זמנים לחוץ,

מכשיל, בלתי סביר ובלתי הוגן להתכונן לשימוע וללמוד חומר חקירה בהיקף של למעלה מ- 5,000 עמודים, מתוך מגמה מכוונת וברורה להפלות את הנאשם על פני ראשי רשויות אחרים; זאת, ללא סיבה מניחה את הדעת, בעוד המאשימה נוטלת לעצמה שנים ארוכות לגיבוש עמדתה, מאז פתיחת החקירה בשנת '09 ועד להודעה לנאשם על כתב האישום ביוני '13, וכן שנה נוספת עד הודעתה על החלטתה לסגור את התיק, בעוד הנאשם מוצג בערוצי התקשורת כ"מושחת" שלקח כספים ממר רביב. כן טענה כי המאשימה הערימה על ההגנה קשיים בהעברת מלוא חומר החקירה הרלוונטי לשימוע.

כן טענה ב"כ הנאשם כי במהלך השימוע בעל פה בפני פרקליט המדינה, לא ידעה שעליה לטעון לענין החשדות המיוחסים לנאשם בקשר לפרשת הפעילים, כי מעולם לא ויתרה על זכותה להשמיע טענות לגביהם, ולא בכדי התקיים השימוע לגבי פרשת השוק בלבד; במכתבו של ב"כ המאשימה לעו"ד בלכר כלל לא הוזכרה פרשת השוק לפעילים, וזכות השימוע התייחסה לפרשת השוק בלבד, ענין אשר לא הוסבר על ידי המאשימה. לדבריה, אין חולק כי פרשת הפעילים אינה חלק מפרשת השוק, כי מדובר במסכת עובדתית שונה לחלוטין, וכי העד המרכזי בפרשת השוק - רביב- אינו עד בפרשת הפעילים. עוד נטען כי חומר החקירה הנוגע לפרשת הפעילים, לרבות הודעותיהם של הפעילים, לא הומצא לה עובר לשימוע בעל פה.

מכל מקום, השימוע בפני פרקליט המדינה הופסק באמצע, בטרם נשטחו כל טענות ההגנה ביחס לפרשת השוק, וב"כ הנאשם לא נתבקשה לטעון דבר ביחס לפרשת הפעילים. כך שאפילו ידעה ההגנה על הצורך להשמיע טענות גם ביחס לפרשת הפעילים - מה שאין כן- ממילא לא ניתנה לה הזדמנות לטעון לענין זה במהלך השימוע.

בעומדה על החשיבות בעריכתו של שימוע בעל פה, לבל יגרר הנאשם להליך משפטי מייסר שלא לצורך, לרבות משיקולים פרקטיים מובהקים של חסכון בזמן שיפוטי יקר, הדגישה ב"כ הנאשם כי מתן זכות השימוע בעל פה בפרשת השוק, שהינה הפרשה המרכזית בה נחשד, הביאה בסופו של יום לסגירת התיק נגדו. משכך, ביקשה לאפשר לה להשמיע טענותיה בפני פרקליט המדינה על פני שעה אחת בלבד, אשר בהחלט עשויה להביא גם לסגירתו של תיק זה. לטענתה, התעקשותה הבלתי ברורה של המאשימה לקיים לנאשם שימוע בכתב בלבד בפרשת הפעילים, כדי לצאת ידי חובה, מהווה התנהלות פוגענית וחסרת תום לב.

עוד טענה כי קביעתו של בג"ץ ביחס לשימוע אינה מהווה השתק שיפוטי, הן מן הטעם שבית המשפט זה אינו מחויב לה בשל היותה החלטה מנהלית, וכן מן הטעם שמדובר באמרת אגב, הכרוכה בדיון בשאלה המרכזית שעמדה להכרעה- קיומו של סיכוי הסביר להרשעה. בג"ץ לא קבע מסמרות, ולמעשה דחה את העתירה בקובעו כי הטענות שבבסיסה תשמענה בפני הערכאה הדיונית, תוך קביעת ממצאים עובדתיים לכאורה, בהתבסס על תגובת המדינה, בה מתוארת תמונה מטעה ומעוותת של הדברים שהתרחשו בפועל, אשר הנאשם לא קיבל זכות להגיב עליה בכתב או בעל פה.

בנסיבות העניין, מתן זכות להגשת טיעונים בכתב אינה ממצה את זכותו של הנאשם לשימוע רציני וראוי כמצוות המחוקק.

ב. אכיפה בררנית

ב"כ הנאשם טענה להגנה מן הצדק מחמת אכיפה בררנית, משלא נחקרו הפעילים הנזכרים בכתב האישום באזהרה, על אף שמסרו במשטרה במפורש, כי הנאשם הבטיח להם, שאם ייבחר לראשות העיר יעסיקם בעירייה ולא קיים הבטחתו. המאשימה נקטה בהליכים נגד הנאשם בלבד משיקולים פסולים ובחוסר תום לב. בהודעותיהם של שני הפעילים אין כל זכר לאמירה מטעם החוקרים כי יש באמרותיהם להפלילם בעבירה של מתן שוחד. עסקינן בחמורה שבעבירות של השירות הציבורי, והקלת ראש מעין זו אינה מצופה מן התביעה.

ג. פגם בכתב האישום

לטענת ב"כ הנאשם, בניסוחו של כתב האישום נפלו פגמים משמעותיים, המלמדים גם הם על חוסר תום לב של המאשימה בהתנהלותה אל מול הנאשם. על פי סעיף 85(4) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: ה"ח"ס"פ), על כתב האישום להכיל את העובדות המהוות את העבירה, בציון המקום והזמן במידה שאפשר לברר. בענייננו, כתב האישום כללי ביותר, אינו מציין תאריכים, יש בו סתירות פנימיות, ונוסחו מכפיש את הנאשם כלאחר יד, ללא מתן אפשרות להתגונן כראוי. ניסוחו של כתב האישום הינו רחב הרבה יותר מהראיות שבחומר החקירה המצומצם, שעתידיה התביעה להציג במהלך שמיעת הראיות. כך מתייחס כתב האישום לפרק זמן של "מהלך הבחירות", מבלי לתחום את המועדים בהם בוצעו העבירות המיוחסות לנאשם; כן מייחס כתב האישום לנאשם מתן הבטחת עבודה ל"פעילים נוספים" פרט לאו"חיון וז'נו, מבלי לפרט מיהם אותם פעילים; עוד לא פירטה המאשימה אימתי פוטר ז'נו מעבודתו ומתי הוחזר לעבודה, מה הסיבה לפיטוריו, והאם עבד בעירייה במהלך הבחירות, ועוד; (יצוין כי במסגרת טיעוניה בסוגיה זו העלתה ההגנה טענות לפיהן ניסוחו של כתב האישום אינו מקיים את יסודותיהן של העבירות המיוחסות לנאשם, לרבות הניסוח של מתן הבטחה של "תפקיד בכיר" לאו"חיון. אולם, משמדובר במחלוקת משפטית אשר מקומה להתברר במסגרת ההליך ולא בשלב הטענות המקדמיות, איני רואה להידרש להן).

בנסיבות העניין, בהיות כתב האישום כללי, יקשה על הנאשם להתגונן כראוי מפניו.

לפיכך, עתרה ההגנה כאמור לביטולו של כתב האישום.

3. תמצית טיעוני המאשימה

המאשימה עותרת לדחות את בקשת הנאשם על הסף.

א. נושא השימוע

לטענת המאשימה, עריכת שימוע מחייבת להעביר לחשוד את עיקר חומר החקירה ולהעמידו על עיקר החשדות נגדו. עם זאת, לא קיימת חובה לחשוף את מלוא חומר החקירה, לשלוח טיוטת כתב אישום או לקיים שימוע בעל פה. במקרה הנדון מילאה המאשימה חובתה לפי סעיף 60א לחס"פ, ולא זאת בלבד שלא הסתפקה

בהודעה לנאשם על זכותו לפנות בכתב בתוך 30 יום, אלא אף הזמינה אותו לשימוע בעל פה. למרות שלא באה כל פניה מצד הנאשם לשימוע בכתב או בעל פה, חרף חלוף הזמן הקבוע לכך בסעיף 60א הנ"ל, המתינה המאשימה חודשיים ימים, ולאחריהם פנתה שנית מיוזמתה לעו"ד בלכר, ב"כ הנאשם דאז, והודיעה לו כי מהעובדה שהנאשם לא ביקש שימוע, עולה כי אינו מעוניין בכך, ולמרות זאת ניתנת לו הזדמנות נוספת לשימוע. גם לאחר שחלף המועד שנקבע בפניית המאשימה, לא הגישה מיד כתב אישום, ולאחר כמעט חודש נוסף, וכארבעה חודשים מההודעה הראשונה, קיימה ביום 9/10/13 שימוע בעל פה בפני פרקליט המדינה על פני ארבע וחצי שעות.

הודעת המאשימה לעו"ד שי מיום 18/6/13 התייחסה מפורשות לכוונת המאשימה להעמיד את הנאשם לדין בעבירת שוחד גם בהבטחת עבודה לפעילים, והעניין אף נכתב מפורשות במסמך החשדות שצורף למכתב זה. גם במכתבה מיום 12/8/13 לעו"ד בלכר הפנתה המאשימה לנספח החשדות, וגם ב"כ הנוכחית של הנאשם הופנתה במפורש לנספח החשדות, תוך שהובהר לה כי הוא מהווה בסיס לשימוע בעל פה. ב"כ הנאשם לא פנתה בדרישה לקבל לידה את התכתובות עם באי כוחו הקודמים של הנאשם, על אף שהופנתה אליהם, התנהלות המלמדת כי היו ברשותה וחזקה עליה כי קראה אותם.

למרות שב"כ הנאשם נמנעה מלהעלות בשימוע בעל פה טענה כלשהי ביחס לפרשת הפעילים, על אף שהחשדות בעניינה נזכרו במפורש במסמך החשדות, הגדילה המאשימה לעשות ואפשרה לה לפנים משורת הדין לטעון טענותיה בכתב בפרשת הפעילים. כחודשיים לאחר שהוגשו הטיעונים הכתובים, הורה פרקליט המדינה על הגשת כתב אישום נגד הנאשם.

ב"כ המאשימה הפנה לבג"ץ גפסו, במסגרתו העיר בית המשפט הערוותיו ביחס לסוגיית השימוע, בטענה כי מטעמים של כיבוד הערכאות, אין מקום כי הערכאה הדיונית תידרש מחדש לטענות שהועלו בפני בג"ץ, אשר לגביהם ניתנה התייחסותו כאמור, אלא אם כן הצביע הנאשם על טעם מבורר, וכזה בענייננו לא הונח. טענות ההגנה כי המאשימה הטעתה את בג"ץ בתגובתה לעתירה, נטענו ללא כל בסיס ולא הוכחו, ואין הם מקימים טעם להידרש שנית לענין השימוע לו נדרש בית המשפט העליון. כן נטען כי ההגנה היא אשר הטענתה את בג"ץ משטענה בעתירתה כי השימוע התקיים **"ככל הנראה בפני הפרקליט המטפל בתיק למשך כחצי שעה"**, עובדה שאינה נכונה כלל.

נוכח האמור לעיל, אין יסוד לטענת הנאשם כי קופחה זכותו לשימוע, ואין מקום לאפשר לו שימוע נוסף. לטענת המאשימה, הליכי השימוע בתיק זה קוימו כדן ואף מעבר לנדרש בפסיקה ולא נפל כל פגם בהליכים אלה.

בנתונים אלה, ביקשה המאשימה לדחות על הסף את טענות המאשימה בסוגיית השימוע.

ב. אכיפה בררנית

המאשימה עמדה על דחיית טענותיה של ההגנה ביחס לאכיפה בררנית. בעומדו על הכללים בפסיקה בסוגייה זו,

טען ב"כ המאשימה כי ההגנה לא עמדה בנטל להוכיח כי המאשימה פעלה נגד הנאשם בשירות ומשיקולים פסולים כלשהם. ההחלטה אם להעמיד אדם לדין או לסגור את התיק נגדו, היא מורכבת ומושפעת משיקולים שונים, ולא כל הבחנה בין העמדתם לדין של שני פרטים או יותר, יהא עניינם דומה ככל שיהיה, מהווה אכיפה בררנית.

בענייננו, אין חולק כי הפעילים אכן לא נחקרו באזהרה, אך לטענת ב"כ המאשימה, ענין זה אינו רלוונטי, נוכח השוני המהותי הקיים בין הנאשם לבינם. לשיטתו, האינטרס בהעמדה לדין של הנאשם, שהינו נבחר ציבור בעל סמכויות, שונה בתכלית מהאינטרס להעמיד לדין את הפעילים הזוטרים. הנהנה העיקרי מביצוע המעשים ומהצטברותם היה הנאשם, והתועלת שצמחה לו מהם גדולה הרבה יותר מזו שצמחה לפעיל זה או אחר.

יתר על כן, מקומן של טענות הנוגעות לאופן ניהול החקירה במסגרת הדיון הענייני בתיק, ולא במסגרת הטענות המקדמיות, לרבות בבחינתם של מחדלי חקירה, אשר יוכרעו בהכרעת הדין.

ג. פגמים בכתב האישום

לטענת המאשימה, ההגנה לא הצביעה על פגמים מהותיים בכתב האישום, וטענותיה מתמקדות למעשה באופן ניסוחו, ענין הנתון לשיקול דעתה הרחב של המאשימה. כתב האישום נוסח על בסיס חומר החקירה המצוי בידי המאשימה, לרבות דברים שנאמרו מפי הנאשם בהודעתו. כתב האישום אינו מפרט את שמותיהם של "הפעילים הנוספים" משאנם בידיעתה של המאשימה, אך עובדה זו עלתה בחקירה מפי הנאשם עצמו, ואין בידי החקירה ראיות מדויקות יותר.

אשר להימנעותה של המאשימה מפירוט של המועדים המדויקים בהם בוצעו העבירות, טען ב"כ המאשימה, כי כתב האישום מתאר תהליך של מערכת בחירות, הדברים נמסרו בחקירות שבוצעו למעורבים כ- 3-4 שנים לאחר ביצוע העבירות, ולכן היה קושי לנקוב בתאריכים מדויקים, והדברים פורטו כפי שעלו מחומר החקירה. בנסיבות העניין, הדברים הינם בידיעתו של הנאשם ומשכך אין ניסוחו של כתב האישום פוגע ביכולתו להתגונן.

נוכח האמור לעיל, עתרה המאשימה לדחות את בקשת ההגנה על כל טעמיה.

דיון והכרעה

הזכות לשימוע

4

ייאמר כבר עתה, כי לאחר שבחנתי את טענות הצדדים, לא ניתן לקבל את טענת ההגנה כי נפל פגם בהליך השימוע, משהתאפשר להגנה לטעון בעל פה בפני פרקליט המדינה ביחס לחשדות שפורטו בנספח החשדות, אשר בסופו צוינה פרשת הפעילים, ובהמשך להגיש טיעונים כתובים בפני פרקליט המדינה, כפי שיפורט להלן.

א. הזכות לשימוע מעוגנת בסעיף 60א לחסד"פ, כאמור לעיל. הסעיף מקנה לחשוד בעבירת פשע זכות לקבלת הודעה בדבר העברת חומר החקירה בעניינו לרשות התביעה, ובדבר זכותו להציג טיעוניו במסגרת בקשה מנומקת, להימנע מהגשת כתב אישום נגדו או מהגשת אישום בעבירה פלונית.

הזכות לשימוע באה לידי ביטוי בפסיקה ענפה, ואין צורך להכביר עליה מלים. (ראו בג"ץ 3495/06 **מצגר נ' היועמ"ש לממשלה** (30/7/07)), מפי כב' הנשיאה ביניש; בג"ץ 5699/07 **פלונת נ' היועמ"ש**, פ"ד סב(3) 550, פי כב' הש' לוי; בג"ץ 4388/08 **שמואל נ' היועמ"ש** (11/6/08), מפי כב' הש' רובינשטיין; ע"פ 1053/13 **היכל נ' מ"י** (23/6/13), מפי כב' הש' פוגלמן; בג"ץ 5577/13 **לחיאני נ' היועמ"ש** (22/8/13), מפי כב' הש' זילברטל).

על פי הנחיות היועץ המשפטי לממשלה (לעיל ולהלן: היועמ"ש) בסוגית "טיעון לפני הגשת כתב אישום (שימוע)" מיום 1/4/91, ככלל, יערך שימוע בכתב, אך יכול שיערך בעל פה, לפי שיקול דעת התביעה. משמע, די במתן אפשרות להעלאת טיעונים בכתב כדי לקיים את דרישת השימוע, ולא חלה על המאשימה חובה לקיים שימוע לנאשם בעבירת פשע בעל פה.

יחד עם זאת, אין חולק למעשה כי על אף האמור בהנחיות היועמ"ש, השתרש מנהג לערוך שימוע לראשי רשויות מקומיות בעל פה.

ב. אכן, עובר לשימוע שנערך בעל פה שלחה המאשימה שני מכתבים, האחד לעו"ד שי והשני לעו"ד בלכר. המכתב השני, שנשלח לעו"ד בלכר התייחס לחשדות ולחומר חקירה הנוגע לפרשת השוק בלבד, היא הפרשה המרכזית שיוחסה לנאשם, ללא אזכור של פרשת הפעילים, על אף שהפנה לנספח החשדות; כך גם הוזכרה במכתב זה זכות השימוע בפרשת השוק בלבד, להבדיל מזכות הטיעון בכתב בנושא ההסכם הקואליציוני; זאת, בשונה מהמכתב הראשון לעו"ד שי, שם ציין ב"כ המאשימה את ענין הפעילים במפורש. היוצא מכך, כי לכאורה יכול היה הנאשם להניח כי חל שינוי כלשהוא בהתייחסות המאשימה לפרשת הפעילים. ב"כ המאשימה הסביר כי החשדות בנושא הפעילים התעוררו במהלך החקירה שנתקיימה בפרשת השוק, אז סיפר הנאשם מיוזמתו כי הציע עבודה לפעילים, ומסר את שמותיהם של שניים מהם, או חיון וז'נו. בעקבות אמרתיו של הנאשם הוזמנו פעילים אלה לחקירות, ולכן נכללה פרשת הפעילים במסגרת החקירה של פרשת השוק, וכך גם התייחסו אליה בתכתובות. יחד עם זאת, אישר כי מדובר במסכות העובדתיות של הפרשות שונות וכי העד המרכזי בפרשת השוק - ישראל רביב - אינו מהווה עד בפרשת הפעילים.

ג. מאידך גיסא, מעיון בתכתובות בין הצדדים עולה כי במכתב ששלח ב"כ המאשימה בדוא"ל לעו"ד ינאי ביום 7/10/13, ציין במפורש כי "**הבסיס לשימוע הינו נספח החשדות שצורף לכתב ההזמנה לשימוע, ואליו יש להתייחס**", וכי ביום 8/10/13, יום לפני השימוע בפני פרקליט המדינה, קיבלה ממנו עו"ד ינאי, לבקשתה, את המכתב מיום 18/6/13 שנשלח לעו"ד שי, ואת נספח החשדות שצורף לו, ובו התייחסות מפורשת גם לפרשת הפעילים.

יתר על כן, גם במסגרת תגובת המאשימה לעתירה שהוגשה לבג"ץ על ידי התנועה למען איכות השלטון ואחרים, להורות למועצת העיר נצרת עלית להתכנס מיד ולהעביר את הנאשם מכהונתו (בג"ץ 5126/13, 5597/13, התנועה למען איכות השלטון בישראל ואח' נ' שמעון גפסו, ראש עיריית נצרת עלית ואח' (14/10/13), מפי כב' הש' נאור (כתוארה אז); (להלן: בג"ץ ההשעיה), בסעיף 64 לתגובה, התייחסה המאשימה במפורש לכך שנמסרה לנאשם הודעה על כוונת המאשימה להגיש כתב אישום נגדו, בין היתר בעבירה של "שוחד בחירות בהבטחת עבודה בעיריה לפעילים במערכת הבחירות לפי חוק הרשויות המקומיות (בחירות), התשכ"ה-1965". תגובה זו קדמה לשימוע שנתקיים בפני פרקליט המדינה, ובשלב זה היה הנאשם מיוצג על ידי עו"ד ינאי גם בהליך זה.

בנתונים אלה, ובעיקר משהועברו להגנה המכתב שנשלח לעו"ד שי ונספח החשדות, בתוך עוד בטרם השימוע בעל פה בפני פרקליט המדינה, שוכנעתי כי ההגנה היתה מודעת גם לחשדות נגד הנאשם בפרשת הפעילים.

לא זו אף זו, בפסק הדין שניתן ביום 14/10/13 בבג"ץ ההשעיה - חמישה ימים לאחר השימוע בעל פה - צוינו במפורש גם החשדות המיוחסים לנאשם בפרשת הפעילים:

"יש לציין כי לגפסו מייחסת המדינה עבירות נוספות, אשר הגשת כתב אישום בעניין כפופה לעריכת שימוע. מדובר בעבירות של לקיחת שוחד, מרמה והפרת אמונים בקשר לקבלת שוחד ממנהל שוק "רמלה לוד" בעיר וכן **שוחד בחירות בדמות שוחד בחירות בדמות הבטחת עבודה בעירייה לפעילים**. לאחר שניתן פסק הדין ללא נימוקים הובאה לידיעתנו הודעה שהגישה באותו יום פרקליטות המדינה בה צוין כי נוכח התנהלותו של גפסו, מוצתה ההזדמנות לערוך שימוע בעניינו ובכוונת התביעה להגיש את כתב האישום במועד קרוב. ענין זה לא עמד בפנינו בעת מתן פסק הדין ללא נימוקים, ולא ראינו להדרש לו" (סעיף 19 לפסק הדין).

חזקה על ההגנה כי היתה מודעת לתוכנו של פסק הדין במועד זה, ולא ניתן כל הסבר מדוע זה לא פנתה מיד לב"כ המאשימה או לפרקליט המדינה, בטענה כי לא ניתנה לנאשם הזדמנות לטעון בסוגיית הפעילים. פנייתה בנושא השימוע בפרשת הפעילים באה לראשונה בחודש ינואר 14' בלבד, כאמור לעיל.

ד. יחד עם זאת, אין חולק כי טיעוני ההגנה בפני פרקליט המדינה הופסקו בשעה 22:30 משהתארכו, וכי נטענו אך ורק לגבי פרשת השוק, וכי הסנגורית לא העלתה ולו טענה אחת בעל פה לענין פרשת הפעילים. התיק בגין פרשת השוק נסגר בעקבות השימוע, ואילו בגין פרשת הפעילים הוגש כתב אישום.

יש לזכור כי מדובר בתיק קטן בהיקפו ביחס לפרשה המרכזית בה נחשד הנאשם, ועסקין בשתי הודעות בלבד של שני הפעילים הרלוונטיים (כך על פי המאשימה), ובאמרתו של הנאשם עצמו.

לפיכך, לא ברור אם היה חוסר הבנה לענין הטיעון בעל פה במסגרת השימוע לגבי נושא הפעילים, או שלא

הספיקה להעלות לנכח הפסקת הטיעונים לפני שהושלמו כעבור שעות ארוכות, אם כי אין חולק שלא נתבקשה להתייחס לפרשת הפעילים. יחד עם זאת, ניתנה לה אפשרות נוספת להעלות טענותיה בנושא זה בכתב, ואף ניתנה לה ארכה לעשות כן לבקשתה, ענין המקיים את דרישתו הפורמאלית של הליך השימוע על פי הוראות היועמ"ש.

ה. לא בכדי ציין בית המשפט העליון בבג"ץ גפסו מיום 28/10/14, כי למעשה נתקיימו בעניינו של הנאשם שני שימועים, שאחד מהם נערך כדי לאפשר לו לשטוח טענותיו בענין החשדות לשוחד בחירות, למרות שהיו חלק מנספח החשדות. אכן בפני בג"ץ לא נטענו כל הטענות שהובאו בפני, ההגנה לא הציגה את כל המכתבים, וגם הטיעונים העובדתיים המפורטים בדבר אופן עריכת השימוע לא נפרשו במלואם בפניו. אולם, משמצאה ההגנה לנכון להעלות את עניינה בבג"ץ, מונחה בית המשפט היושב בדין בסוגיות בהן ניתנו החלטות לגופן, בשונה מסוגיות אחרות, שנתרו להחלטתו.

ההגנה טענה ארוכות ביחס לסד הזמנים הצפוף בו התאפשר לנאשם להתכונן לשימוע בעל פה ובכתב, אך לא שוכנעתי כי חוסר הגינות או שרירות עמדו בבסיס החלטותיה של המאשימה. יש לזכור כי הנאשם החליף מספר עורכי דין, והשימוע התעכב בשל כך. מי שקובע את גדר הזמנים בו יתקיים השימוע אינם עורכי הדין, והזמן לטיעון אינו בלתי מוגבל. הוכח כי המאשימה לא עמדה בדווקנות על לוחות הזמנים הקבועים בחוק למיצוי זכות השימוע, אף שאלה חלפו, והנאשם לא פנה בבקשה למצות את זכותו. השימוע בעל פה נמשך על פני ארבע וחצי שעות אל תוך הלילה, בהן ניתנה לב"כ הנאשם לטעון טענותיה הרבות (אשר הוכחו כיעילות וגרמו לסגירת התיק העיקרי), והמאשימה אף ניאותה לבקשת ההגנה להאריך את המועד להגשת הטיעונים הכתובים, כאמור.

"...נוסיף עוד, כי לצד ההגנות שעל התביעה להפגין כלפי החשוד עליה להביא בחשבון גם שיקולים ציבוריים כלליים. קבלת טענותיו של העותר לענין אופיו של הליך השימוע, ומכאן גם באשר להכנות הנדרשות לקראתו, עלולה להביא להימשכות והתארכות ההליכים המקדמיים באופן שייפגע באינטרס הציבורי להעמדה לדין במקרים המתאימים ולייעול ההליכים (השוו: ענין שמואל, פסקה ה')."

לא שוכנענו, כי קביעת מועד השימוע, אשר כאמור נדחה במספר שבועות לבקשת העותר, הושפעה ממניעים זרים, ובהם מועד הבחירות לרשויות המקומיות, כפי שאין יסוד להניח שעתירה זו הוגשה נוכח מניעים מסוג זה. מועד השימוע נקבע בהתאם למועד שבו סיימו העותר ובאי-כוחו לצלם את חומר החקירה וביחס להיקף האישומים וחומר החקירה בעניינו של העותר, כאשר ברקע נשקל גם האינטרס הציבורי לאי הימשכותם של ההליכים המקדמיים". (בבג"ץ 5577/13 **לחיאני נ' היועמ"ש** (22/8/13), מפי כב' הש' זילברטל)

לפיכך, לא ניתן לומר כי נפל פגם בהתנהלות התביעה בסוגיית השימוע, ואין מקום לביטולו של כתב האישום.

ו. יחד עם זאת, משאין חולק כי ההגנה לא העלתה טענותיה בעל פה בנושא הפעילים, משהשתרש המנהג של עריכת שימוע בעל פה לראשי רשויות מקומיות, ומשהוכח כי הטיעון בעל פה הוביל לסגירתו של התיק בפרשה העיקרית בפמ"צ 624/11, דהיינו היה לו ערך מוסף על הטיעון בכתב, מומלץ כי פרקליט המדינה יאפשר

להגנה, לפני משורת הדין, שימוע נוסף בעל פה למשך שעה אחת בלבד, בנושא הפעילים.

ב"כ המאשימה יעביר עותק מהחלטה זו לפרקליט המדינה.

5. אכיפה בררנית

אכיפה בררנית הוגדרה בפסיקת בית המשפט העליון כ"אכיפה הפוגעת בשיוויון במובן זה שהיא מבדילה לצורך אכיפה בין בני אדם דומים או בין מצבים דומים לשם השגת מטרה פסולה, או על יסוד שיקול זר או מתוך שרירות גרידא. דוגמא מובהקת לאכיפה בררנית היא, דרך כלל, החלטה לאכוף חוק כנגד פלוני, ולא לאכוף את החוק כנגד פלמוני, על בסיס שיקולים של דת, לאום או מין, או מתוך יחס של עוינות אישית או יריבות פוליטית נ' פלוני" (ראו בג"ץ 6396/96 זקין נ' ראש עיריית באר שבע, פ"ד נג(3) 298, מפי כב' הש' זמיר).

הנטל להוכחת אכיפה בררנית מוטל על הנאשם, ואין די להוכיח כי האכיפה נעשת באופן בררני, כי אם להראות שמדיניות האכיפה הינה שרירותית או נסמכת על מטרות פסולות. (רע"פ 9066/08 **בן גביר נ' מ"י** (7/12/08), מפי כב' הש' לוי). בע"פ 3215/07 **פלוני נ' מ"י** (4/8/08), מפי כב' הש' ג'ובראן נקבע כדלקמן:

"בבחינת מושכלות יסוד היא שלא כל הבחנה בין העמדתם לדין של שני פרטים, יהא עניינם דומה ככל שיהיה, מהווה אכיפה בררנית. אמנם, החלטתה של הפרקליטות, כרשות מינהלית, להעמיד אדם לדין אינה יכולה להיעשות בשרירות הלב, ועליה לעמוד במבחנים המקובלים לגבי כל החלטה מינהלית, כגון מבחנים של מטרה כשרה, שיקולים ענייניים, סבירות ועוד... יש לזכור כי מדובר בהחלטה מורכבת, בעלת שני פנים - הערכת היכולת להוכיח את האישומים כנגד החשוד, והעניין הציבורי שבהעמדתו לדין במסגרת אלו על הפרקליטות לשיקול שיקולים רבים, תוך הענקת המשקל המתאים לכל שיקול, כך ששקילה עניינית של שני חשודים שענייניהם דומים (אך לא זהים), לא תניב דווקא החלטה זהה. תוצאה זו אינה מהווה בהכרח אכיפה בררנית. כפי שנאמר בעניין זה בע"פ 37/07 פרג נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 10.3.2008), בפסקה 6 לחוות דעתה של השופטת א' חיות: "הכלל הוא שכל עוד לא הסתבר שאי העמדתם לדין של חלק מן המעורבים בפרשה פלונית נבעה מתוך שרירות או מתוך שיקולים פסולים, אין באכיפה חלקית כזו אף שהיא פוגעת בעיקרון השוויון כדי להצדיק ביקורת שיפוטית פולשנית בין בדרך של הוראה להעמיד לדין את יתר המעורבים ובין בדרך של השוואת מצבם של המעורבים שהועמדו לדין לאלה שלא הועמדו לדין."

משכך, לשם העלאת טענה בדבר "הגנה מן הצדק", הנשענת על טענה לאכיפה בררנית, יהיה על הטוען להראות, בראש ובראשונה כי מדובר בהבחנה בין מי שהדמיון ביניהם רלוונטי לעניין, במובן זה שהוא מצדיק התייחסות דומה בשאלת הגשתו של כתב אישום. בשלב השני יהא על הטוען להראות כי בבסיס ההבחנה ניצב מניע פסול, בין אם בדמות שרירותיות, התחשבות בשיקולים שאינם מן העניין, או חלילה שקילת שיקולים שאינם ראויים. מטבע הדברים מדובר בשני שלבים השלובים זה בזה, ואשר רב המשותף להם. הנטל להוכיחם, שאיננו פשוט כלל וכלל, מוטל על הנאשם, באשר הפרקליטות, ככל

רשות מינהלית, נהנית מהחזקה לפיה פעולותיה נעשות כדין (ראו עניין זקין, בעמוד 307).

כאמור, אין חולק כי שני הפעילים לא נחקרו באזהרה על אף שמסרו גרסה שיש בה להפלים במעורבות בעבירת שוחד, וממילא לא ראתה המאשימה לנכון לנקוט בהליכים נגד מי מהם. ואולם, אין די בכך כדי לבסס בשלב זה של הדברים את טענת ההגנה בדבר אכיפה בררנית. אין חולק כי יחסי הכוחות בין הנאשם - אשר היה מועמד לכהן בתפקיד ציבורי רם - לבין הפעילים, אינם שווים ואין מדובר בהתייחסות שונה כלפי שווים. בנוסף, בשלב זה לא הרימה ההגנה את הנטל להוכיח כי שיקולים בלתי ראויים ומניעים זרים עמדו בבסיס החלטת המאשימה להעמיד את הנאשם לדין ושלא לפעול נגד הפעילים.

"אמנם, אחד הטעמים להכרה בהגנה מן הצדק הינו אכיפה בררנית, שהוכרה כפסולה בפסיקת בית משפט זה ... עם זאת, יש ליתן את הדעת על ההבחנה בין אכיפה בררנית פסולה לבין אכיפה חלקית לגיטימית הנובעת ממשאבים מוגבלים וסדרי עדיפויות. מכל מקום, אחד התנאים הבסיסיים לביסוס טענה של אכיפה בררנית הוא הצגת תשתית ראייתית לטענה זו... בענייננו, לא השכילה המערערת להצביע על ראיות מוצקות בדבר מניעים זרים שהשפיעו על חקירתה, ואף לא על ראיות המעלות חשד לאכיפה שרירותית, למרות שהיו בידה הזדמנויות רבות לעשות כן בדיוני ההוכחות. מכאן, שדין הטענה להידחות". (ע"פ 3517/11 **שמשון נ' מ"י** (6/3/13), מפי כב' הש' ארבל).

בנתונים אלה, מדובר בשיקול אשר ילקח בחשבון בהמשך ההליך, על היבטיו השונים, ולא בסוגיה המצדיקה ביטולו של כתב האישום. (הדברים עשויים לבוא לידי ביטוי בעת שמיעת הראיות, אם בנושא של שקילת העדויות, בחינה של אופן ניהול החקירה, מחדלי חקירה, אם היו, ואף בשלב גזירת הדין, אם יהא צורך בכך. (השוו ע"פ 5605/12 **בשורה נ' מ"י** (17/4/13), מפי כב' הש' הנדל. למען הסר ספק, אין בכך משום הבעת עמדה בדבר חפותו של הנאשם, אלא דוגמא בלבד).

6. כלליותו של כתב האישום

א. על נוסחו של כתב האישום חולש סעיף 85 לחסד"פ. מלשונו של סעיף 85(4) עולה כי המחוקק היה ער לקשיים לפניהם ניצבת המאשימה בניסוח כתבי אישום, בציינו כי המועדים והמקומות יובאו בכתב האישום "**במידה שאפשר לבררם**". (ראו ע"פ 4776/10 **פלוני נ' מ"י** (22/10/12), מפי כב' הש' דנציגר). הפסיקה מותירה בידי המאשימה שיקול דעת רחב ביחס לאופן ניסוח כתב האישום, ובלבד שיהיה ברור לנאשם במה הוא מואשם.

דומה כי תכלית תיאור העובדות בצורה ברורה ובהירה, הינה מחד גיסא לקבוע גדרה של יריעת הדין בתיק, ומאידך גיסא, ליתן בידי הנאשם תיאור מלא ומפורט של העובדות שבדעת המאשימה להוכיחן כנגדו, כדי לאפשר לנאשם להכין הגנתו כראוי. (ראו רע"פ 4484/92 **סיריה נ' מ"י**, פ"ד מו(5) 176, 181, מפי כב' הנשיא שמגר; ע"פ 319/79 **אטיאס נ' מ"י**, פ"ד לד(2) 484, 489, מפי כב' הש' בן פורת).

ככלל, ככל שהעובדות בנוגע לזמן ולמקום אינם מהווים יסוד מיסודות העבירות המיוחסות לנאשם ואין המאשימה יכולה לבררם, כתב האישום יעמוד בדרישות החוק גם אם עובדות אלה לא פורטו בו (קדמי, **על סדר הדין בפלילים**, חלק שני, מהד' תשס"ט-2009, עמ' 916).

אשר לקיומם של פגמים בניסוח עובדות כתב האישום, בעטים יורה בית המשפט על ביטול כתב האישום, הלכה פסוקה היא כי כל אימת שאין המדובר בחשש של ממש שהנאשם קופח בהגנתו, יבכר בית המשפט תיקון כתב האישום. (קדמי, שם, עמ' 926).

ב. במקרה דידן, אכן עסקינן בכתב האישום כללי באופן יוצא דופן, המקשה על הכנת הגנה ממוקדת של הנאשם. כתב האישום אינו מפרט כלל זמנים ומקומות בהם בוצעו העבירות המיוחסות לנאשם, ומסכת העובדות כולה נשענת על פרק זמן כללי - בין השנים '07-'08, במהלך התמודד הנאשם לבחירות לרשות המקומית בנצרת.

1) סעיף 2 לכתב האישום מייחס לנאשם כי **"במהלך מערכת הבחירות הבטיח הנאשם לפעילים במערכת הבחירות שפעלו עבורו ועבור רשימתו ובהם הפעילים המוזכרים להלן ופעילים נוספים..."** וסעיף 9 קובע כי הנאשם פעל לקליטת **"פעילים נוספים שעבדו עבורו במערכת הבחירות כעובדי עירייה"**. המאשימה לא נקבה בכתב האישום בשמותיהם של אותם "פעילים נוספים", פרט לאוחיון ז'נו, ואין די בטענתה כי מתן הבטחות עבודה לפעילים נוספים עולה מאמרתיו של הנאשם עצמו בהודעתו, אם לא נתבקש להרחיב וליתן פרטים נוספים בסוגיה זו. מדובר בעובדה כללית ביותר, ברמת הפשטה גבוהה, שיש בה להקשות משמעותית על הנאשם להתגונן מפניה כדבעי. במצב דברים זה עשוי הנאשם להיות מופתע מעובדות מפלילות ומהאשמות חדשות בקשר לאותם "פעילים נוספים", לרבות בקשר לזהותם של אלה ולעובדות הנוגעות ל"הבטחות" המיוחסות לנאשם, מבלי שניתנה לו הזדמנות נאותה להכין הגנתו בקשר אליהן. בנסיבות העניין, יש קושי להשלים עם ניסוח כללי מעין זה, אשר בבסיסו טענה כי הנאשם ביצע עבירות שוחד נוספות על אלה המפורטות בכתב האישום ביחס לשני הפעילים. על המאשימה לבחון אם ברשותה פרטים מדויקים יותר בקשר לאותם "פעילים נוספים"; באם קיימים כאלה לצינן ואם לאו - תפעל למחיקת חשדות עמומים אלה מכתב האישום, או תציין במפורש כי שמותיהם ופרטי העניין אינם בידיעתה, על מנת שלא יובאו פרטים כלשהם במהלך שמיעת הראיות. (השוו ת"פ (חי') 272/03 מ"י נ' מחאג'נה (23/10/03), מפי כב' הנשיא לינדנשטראוס).

2) בסעיף 4 לכתב האישום צוין כי **"עוד הבטיח הנאשם לישראל ז'נו (להלן: ז'נו), שעבד בעיריה למנותו לתפקיד בעיריה והבטחות נוספות תמורת עבודה במערכת הבחירות..."**, ובסעיף 7 לכתב האישום צוין כי **"ז'נו פוטר מעבודתו בעיריה לפני הבחירות, ולאחר הבחירות, דאג הנאשם שידע שז'נו פעל עבורו במערכת הבחירות, לקבלו מחדש לעבודה בעריה. בהמשך פוטר שוב מעבודתו בעיריה"**. יש ממש בטענת ההגנה כי בהעדר ציון של מועדים בהם פוטר ז'נו ולאחר מכן הוחזר לעבודה, לא ברור האם עבד בעיריה במהלך הבחירות להם התמודד הנאשם. גם כאן נמנעה המאשימה ללא כל הסבר מלפרט זמנים, אף שמדובר בעובדות בעלות חשיבות בקשר לעבירות המיוחסות לנאשם, ושלא היה כל קושי לבררם בין במסגרת חקירתו של העד ובין בחקירה משלימה. לא למותר לציין כי בטענות המקדמיות עלו טענות נוספות, לפיהן הנאשם שילם לשני הפעילים תמורת עבודתם עבורו, כי אוחיון היה בעלה של המטפלת של ילדיו של הנאשם ו"גדלים אצלו

בבית מאז שהם נולדים, והנאשם נעתר לבקשתו לעזור לו מטעמים אלה, וכי ז'נו הוחזר לעבודה עוד לפני הבחירות, טענות אשר לא נסתרו במפורש בדיון. לכן, יש צורך לדייק עובדות גם בסוגיה זו, אם כי בנושא אוחיון יבדקו העובדות לגופן בעת שמיעת הראיות, אם ישמעו.

ג. חזקה על המאשימה כי לא התקשתה לברר את המועדים בהם נעשו המעשים המתוארים בכתב האישום ביחס לשני הפעילים הנטענים בכתב האישום, לפחות בסדרי גודל של חודשים, ומן הראוי כי המאשימה תצביע על נקודת זמן ממוקדת יותר במהלך תקופת הבחירות בהן בוצעו העבירות המיוחסות לנאשם. יש לקחת בחשבון כי על פי כתב האישום, אין מדובר בענייננו במעשים חוזרים אשר בוצעו על פני תקופת ממושכת (כגון עבירות מין וכדומה), בהם מכירה הפסיקה בכך שאין לדקדק עם התביעה ביחס להעדר אזכורים של מקומות ומועדים בהם בוצעו המעשים (ראו ע"פ 4776/10 פלוני הנ"ל). לא נעלם מעיני כי חלפו מספר שנים ממועד ביצוע העבירות הנטענות בשנת '08 ועד לחקירה בשנת '09 ולהגשתו של כתב האישום בשנת '13, ואולם על התביעה לבחון במסגרת חומר החקירה שבפניה פרטים מדויקים יותר ולצייןם בכתב האישום. שכן, יש לזכור כי חלוף הזמן מקשה גם על הנאשם להתחקות אחר הראיות הדרושות לו להגנתו.

ד. בנסיבות העניין, אני מורה למאשימה לתקן את כתב האישום, באופן שבכל מקום בו באפשרותה להוסיף פירוט של מועדים, שמות ונתונים הניתנים להתייחסות, תעשה כן עד יום 22/4/15.

7. הבקשה מתקבלת איפוא חלקית.

8. התיק נקבע להקראה ליום 7/5/15 שעה 13:00.

הצדדים יתייצבו לישיבה זו עם יומניהם.

9. באותו מועד יתקיים דיון מקדמי מורחב.

הפרקליט יכין נאום פתיחה קצר, בו יטען לגבי האופן בו מתכוונת המאשימה להוכיח מעבר לכל ספק סביר את עובדות כתב האישום, ובעיקר את הסוגיות השנויות במחלוקת, נוכח תשובתו של הנאשם לכתב האישום.

לפני ישיבת ההוכחות תכין המאשימה תיק מוצגים, אשר יוגש בתחילתה של ישיבת ההוכחות הראשונה. תיק המוצגים יכיל בין היתר את המסמכים הבאים:

א. הודעות הנאשם במשטרה אלא אם כן קיימות טענות זוטא או אחרות לגבי קבילותן, או שהסניגורית מתנגדת

לכך מטעמים שתודיע עליהם בדיון המקדמי.

ב. כל המסמכים שערכו אנשי מרות, עובדי ציבור למיניהם, אנשי רפואה, חוות דעת וכיו"ב - כל המסמכים החוסים תחת הכלל של הקפאת הזכירה שבעבר, אלא אם ההגנה מתנגדת לקבילותם, ותודיע על כך בדיון המקדמי. המוצגים יסומנו ויקובלו בכפוף לחקירת עורכיהם, זולת אם ההגנה תוותר על חקירתם במפורש. למותר לציין כי עדויות שמועה וסברה לא יקובלו. (המוצגים יסומנו על ידי התביעה כאשר בתחתית הקלסר יתויק המוצג ת/1, ומעליו המוצגים בסדר עולה).

ג. הודעות של עדים אשר ההגנה מסכימה להגישן במקום חקירה ראשית, וממילא הודעות של עדים שההגנה מוותרת על חקירתם הנגדית.

הגשת תיק המוצגים אינה מעידה על הסכמת ההגנה להגשת מסמכים אלה, והם יוגשו על תנאי שעורכיהם יתייצבו לחקירה נגדית, אם לא תוותר ההגנה במפורש על חקירתם.

המאשימה תעביר להגנה רשימה של המוצגים בתיק מבעוד מועד.

10. במסגרת הדיון המקדמי תודיע ההגנה לבית המשפט אילו עובדות מוסכמות על ידה, ולא יהיה צורך להבאת ראיות לגביהן.

ההגנה תודיע לבית המשפט במהלך הדיון המקדמי אילו עדים היא מבקשת לחקור חקירה נגדית, ואילו ראיות ניתן להגיש ללא חקירה נגדית, לרבות תעודות עובד ציבור, חוות דעת מומחה, תעודות רפואיות, מסמכים טכניים וכיו"ב. מטרתו של בירור זה היא לבחון נושא עדותו של כל אחד מהעדים, ונחיצות התייצבותו למתן עדות בבית המשפט.

למען הסר ספק בישיבה זו תודיע המאשימה אילו עובדות היא מתכוונת להוכיח באמצעותו של כל אחד מהעדים, דהיינו נושא עדותו של כל עד תביעה ונחיצותו של התייצבותו לעדות. ההגנה תודיע על משך הזמן המשוער לחקירה נגדית של כל אחד מהעדים הללו.

כך גם תודיע המאשימה לבית המשפט כמה שעות ידרשו לה להבאת ראיותיה, לאחר "סינון" הראיות המוסכמות. זאת, לאחר שתקבע רשימה סופית של עדי התביעה שיעידו, ומשך הזמן שידרש לחקירתם הנגדית.

בדיון המקדמי יערך בירור ראשוני בנוגע לראיות ההגנה (מספר העדים, משך הזמן הנדרש לשמיעתם וכדומה), בכפוף לכך שההגנה לא תתנגד לבירור זה, ומבלי לפגוע בזכויות הנאשם. יחד עם זאת, תתבקש ההגנה להודיע עמדתה או הערכתה הראשונית לגבי משך הזמן שידרש לפרשת ההגנה.

בדיון המקדמי יקבעו כל דיוני ההוכחות הצפויים ומועדיהם, ותערך תוכנית עדויות וראיות לכל אחת מהשיבות. כן יקבע מועד לשמיעת סיכומים בעל פה.

למען הסר ספק, ישמעו העדים העיקריים בישיבה הראשונה שתקבע לדיון, ואם לא תסתיים שמיעתם, ישמעו בישיבה השניה, על מנת לנסות ליתר שמיעתם של עדים שיתכן כי העדויות העיקריות ייתרו את הופעתם.

11. העדים יוזמנו מראש לכל הישיבות שיקבעו.

12. למען הסר ספק, כל בקשה שתוגש על ידי צד כלשהו לבית המשפט תועבר לצד שכנגד, בין אם עסקינן בבקשות להארכת מועד, הזמנת עדים וכל כיו"ב.

הנאשם מוזמן בזה, מוזהר בחובת התייצבותו ובתוצאות של אי התייצבות לדיון.

ניתנה והודעה היום ג' ניסן תשע"ה, 23/03/2015 במעמד הנוכחים.